

Μιά ξεχωριστή μέρα τοῦ Μπάρμπα-Πανώφ

Ρούμπεν Σάιλλενς
Διασκευή: Λέων Τολστόι
Εικονογράφηση: Τόνυ Μόρρις
Μετάφραση: Έλένη Δ. Γκανούρη

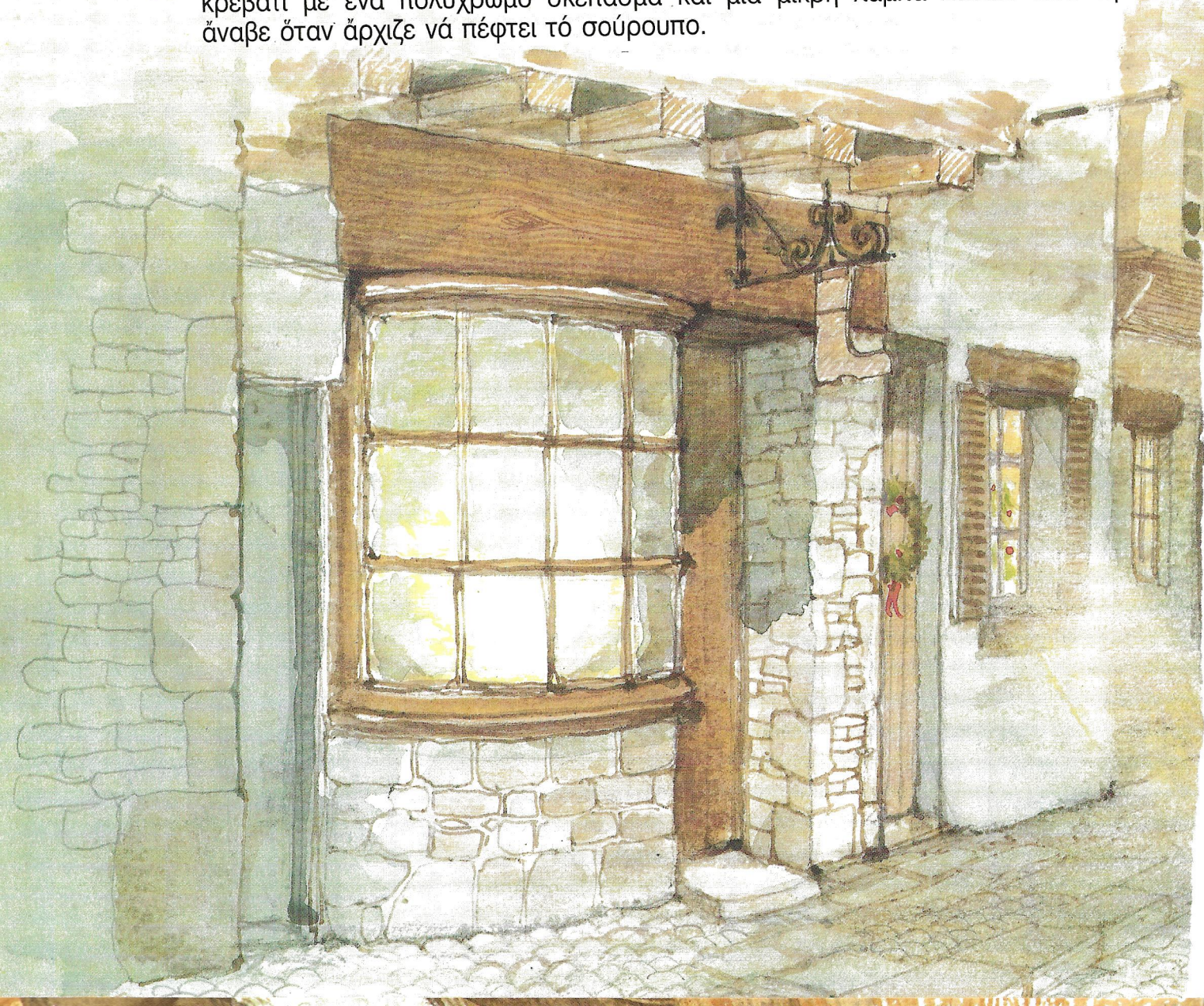

Πρίν πάρα πολλά χρόνια, τόσα πολλά πού εἶναι δύσκολο νά θυμᾶσαι, ζοῦσε ἕνας γέρο-τσαγκάρης. Τό σπίτι του ἦταν πολύ μακριά ἀπό δῶ, τόσο μακριά πού εἶναι δύσκολο νά φανταστεῖς. Ἦταν σ' ἕνα μικρό χωριό στά βάθη τῆς ἀπέραντης Ρωσίας.

Τό ὄνομα τοῦ γέρου-τσαγκάρη ἦταν Πανώφ. Ἀλλά κανένας δέν τόν φώναζε Πανώφ ἢ κύριε Πανώφ ἢ τσαγκάρη Πανώφ. Ὅπου καί νά πήγαινε ἦταν γνωστός μέ τό ὄνομα Μπάρμπα-Πανώφ. Ὅλοι στό χωριό τόν φώναζαν Μπάρμπα-Πανώφ γιατί ὅλοι τόν ἀγαποῦσαν.

Ὁ Μπάρμπα-Πανώφ δέν ἦταν πλούσιος. Ὅλη ἡ περιουσία πού εἶχε στόν κόσμο ἦταν ἕνα μικρό δωμάτιο πού ἔβλεπε στό δρόμο τοῦ χωριοῦ. Μέσα σ' αὐτό τό δωμάτιο ζοῦσε ὁ Μπάρμπα-Πανώφ. Αὐτό ἦταν συγχρόνως καί τό μαγαζάκι του· ἐκεῖ ἔκανε τά παπούτσια.

Ἀλλά δέν ἦταν καί φτωχός. Εἶχε στήν κατοχή του ὅλα τά ἐργαλεῖα τοῦ τσαγκάρη, εἶχε μιά ὁμορφη σιδερένια σόμπα γιά νά μαγειρεῖ τό φαγητό του καί νά ζεσταίνει τά παγωμένα χέρια του τό χειμῶνα. Εἶχε μιά μεγάλη καλαμένα πολυθρόνα, ὅπου καθόταν κι ἔπαιρνε κανέναν ὑπνᾶκο τό μεσημέρι, ἕνα στερεό κρεβάτι μέ ἕνα πολύχρωμο σκέπασμα καί μιά μικρή λάμπα λαδιοῦ πού τήν ἄναβε ὅταν ἄρχιζε νά πέφτει τό σούρουπο.

Πολλοί ήταν οι άνθρωποι στο χωριό που είχαν ανάγκη από ένα καινούργιο ζευγάρι παπούτσια, ή άλλοι ήθελαν να μπαλώσουν τα παλιά, να βάλουν καινούργιες σόλες ή τακούνια. Έτσι ο Μπάρμπα-Πανώφ είχε πάντοτε τόσα χρήματα που έφταναν για ν' αγοράσει ψωμί από τό φούρναρη, καφέ από τόν μπακάλη ή χορταρικά από τό μανάβη για νά κάνει τή βραδινή σούπα του.

Ο Μπάρμπα-Πανώφ έδειχνε πάντα τόσο χαρούμενος! Τά μάτια του, πίσω από τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά του, ήταν πάντα γελαστά καί λαμπερά. Συχνά σιγοτραγουδοῦσε ή σφύριζε εὐθυμα κάποιο σκοπό καί πάντα χαρούμενος χαιρετοῦσε τούς ανθρώπους που περνοῦσαν μπροστά από τό μαγαζάκι του.

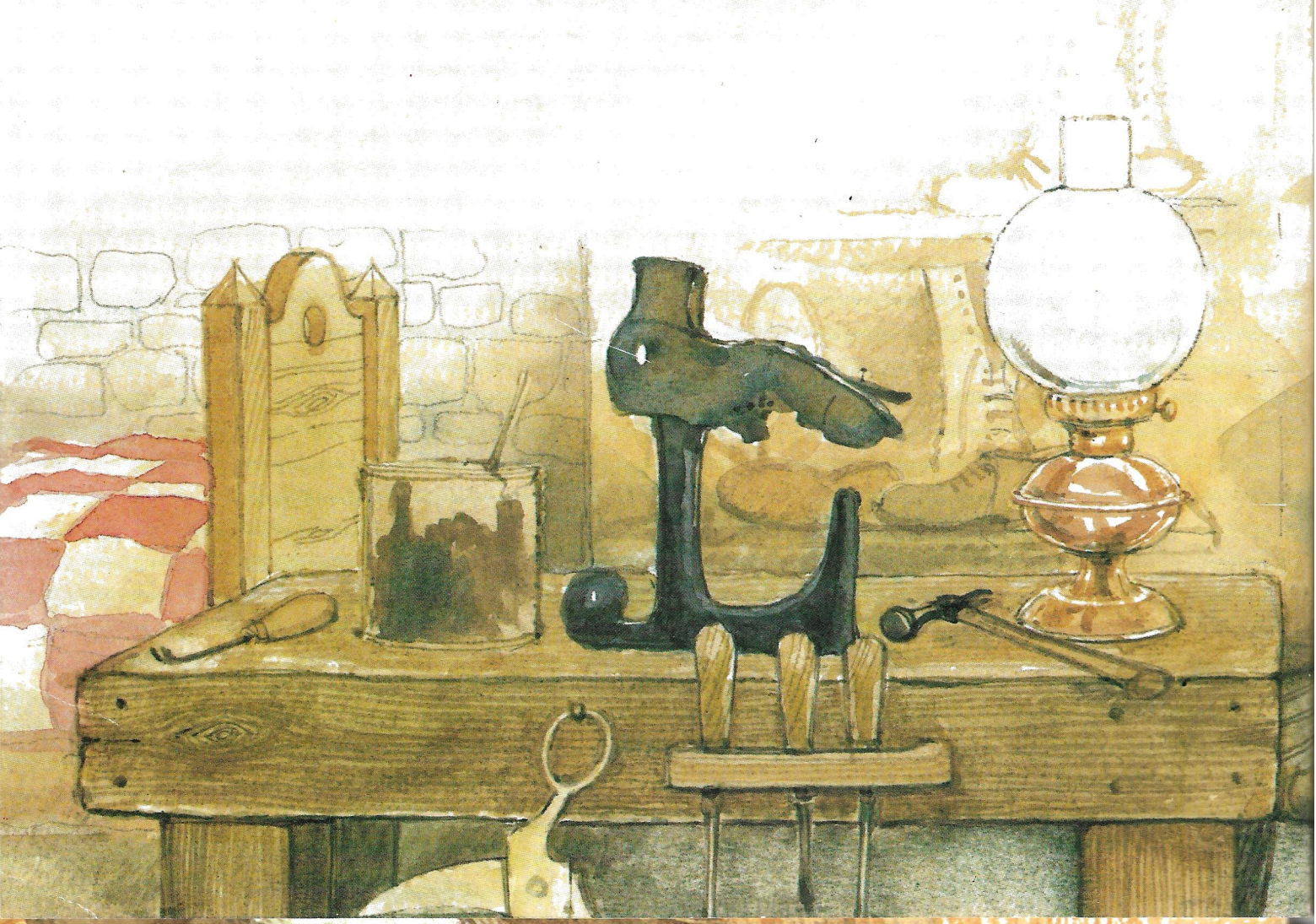
Σήμερα όμως τά πράγματα ήταν αλλιώς. Ξημέρωσε μία μέρα διαφορετική από τις άλλες. Κάτι πολύ ξεχωριστό είχε τούτη η μέρα. Ο Μπάρμπα – Πανώφ στεκόταν στο παράθυρο του μικρού μαγαζιού του και κοίταζε έξω άκεφα. Στή σκέψη του ήρθε η γυναίκα του που είχε πεθάνει πρίν από πολλά χρόνια και οι γιοί και οι κόρες του που είχαν πιά μεγαλώσει και είχαν φύγει από τό σπίτι. Δεν είχε τώρα κανέναν κοντά του και σήμερα ήταν παραμονή Χριστουγέννων. Όλοι ήταν στά σπίτια τους μέ τις οικογένειές τους.

Ο Μπάρμπα – Πανώφ κοίταζε πάνω-κάτω τό δρόμο του χωριού. Έβλεπε τά παράθυρα άπέναντι στολισμένα μέ κεριά, καντήλια και χριστουγεννιάτικα δένδρα. Άκουγε τά γέλια και τίς διαπεραστικές φωνές τών παιδιών που έπαιζαν άκόμα στό δρόμο. Η άπαλή μυρωδιά από τά ψητά κρέατα που έτοίμαζαν οι νοικοκυρές στή γειτονιά, έμπαινε από τίς χαραμάδες στό μικρό τσαγκάριο.

«Ω! Θεέ μου», ψιθύρισε ό Μπάρμπα-Πανώφ χαϊδεύοντας τά μακρυά γκρίζα μουστάκια του και κουνώντας άπαλά τό κεφάλι πέρα-δῶθε.

«Ω! Θεέ μου», είπε πάλι, και δεν ήταν κανένας εκεί γιά νά ξαναφέρει τή λάμψη στά μάτια που τά έκρυβαν τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά του.

Ο Μπάρμπα-Πανώφ έβγαλε ένα βαθύ άναστεναγμό, πήγε άργά-άργά πρós τόν τοίχο, ξεκρέμασε τή λάμπα, τήν άναψε και κατέβασε από τό ψηλό ράφι τό παλιό καφέ βιβλίο.

Τίναξε τή σκόνη από τό παλιό δερμάτινο κάλυμμα τοῦ βιβλίου, ἔβαλε τό μπρίκι στή σόμπα γιά τόν καφέ του, κάθησε ἀναπαυτικά στή μεγάλη καλαμένα πολυθρόνα καί ἄρχισε νά διαβάζει.

Ὁ Μπάρμπα-Πανώφ δέν εἶχε πάει ποτέ σέ σχολεῖο καί δέν ἔμαθε νά διαβάζει καλά. Μόνος του προσπάθησε νά μάθει τά γράμματα καί τώρα κατάφερε νά διαβάζει, ἀλλά οἱ σειρές μπερδεύονταν. Ἔβαζε λοιπόν τό δάχτυλό του πάνω στό χαρτί γιά νά μήν τή χάνει καί λέξη-λέξη διάβαζε. Ἐλεγε δυνατά τίς λέξεις γιά νά τίς ἀκούει καί νά τίς καταλαβαίνει καλύτερα.

Διάβαζε ἀπό τό βιβλίο τήν ἱστορία τῆς γέννησης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τήν ἱστορία δηλαδή τῶν Χριστουγέννων. Διάβαζε πῶς τό μικρό ἀγόρι, ὁ Ἰησοῦς, γεννήθηκε ὄχι σέ κάποιο ζεστό καί ἄνετο σπίτι, ἀλλά σέ μιά φάτνη γιά τά ζῶα, γιατί δέν ὑπῆρχε δωμάτιο στό Πανδοχεῖο, ὅπου πῆγε ἡ μητέρα Του Μαρία καί ὁ προστάτης Ἰωσήφ νά ζητήσουν κατάλυμα γιά τή νύχτα ἐκεῖνη.

«Ω! Θεέ μου», είπε τή σκέψη του δυνατά ὁ Μπάρμπα-Πανώφ χαϊδεύοντας τό μεγάλο μουστάκι του. «Ἄν ἐρχόταν ἐδῶ σέ μένα θά τούς ἔβαζα νά κοιμηθοῦν στό δικό μου ἄνετο κρεβάτι καί θά σκέπαζα τό μικρό παιδί μέ τούτη τήν πολύχρωμη ζεστή κουβέρτα. Θά εἶχα καί ἐγώ συντροφιά, θά ἔπαιζα μέ τό παιδάκι».

Ὁ Μπάρμπα-Πανώφ σηκώθηκε, πῆγε πρὸς τή σόμπα καί συνδαύλισε τὰ κάρβουνα. Ἐξω ἄρχισε νά πέφτει πυκνή ὁμίχλη καί σήκωσε λίγο περισσότερο τή φλόγα τῆς λάμπας. Ἐβαλε τό ζεστό καφέ σέ μιά κούπα καί ξανάπιασε τό βιβλίο του.

Διάγραμμα.

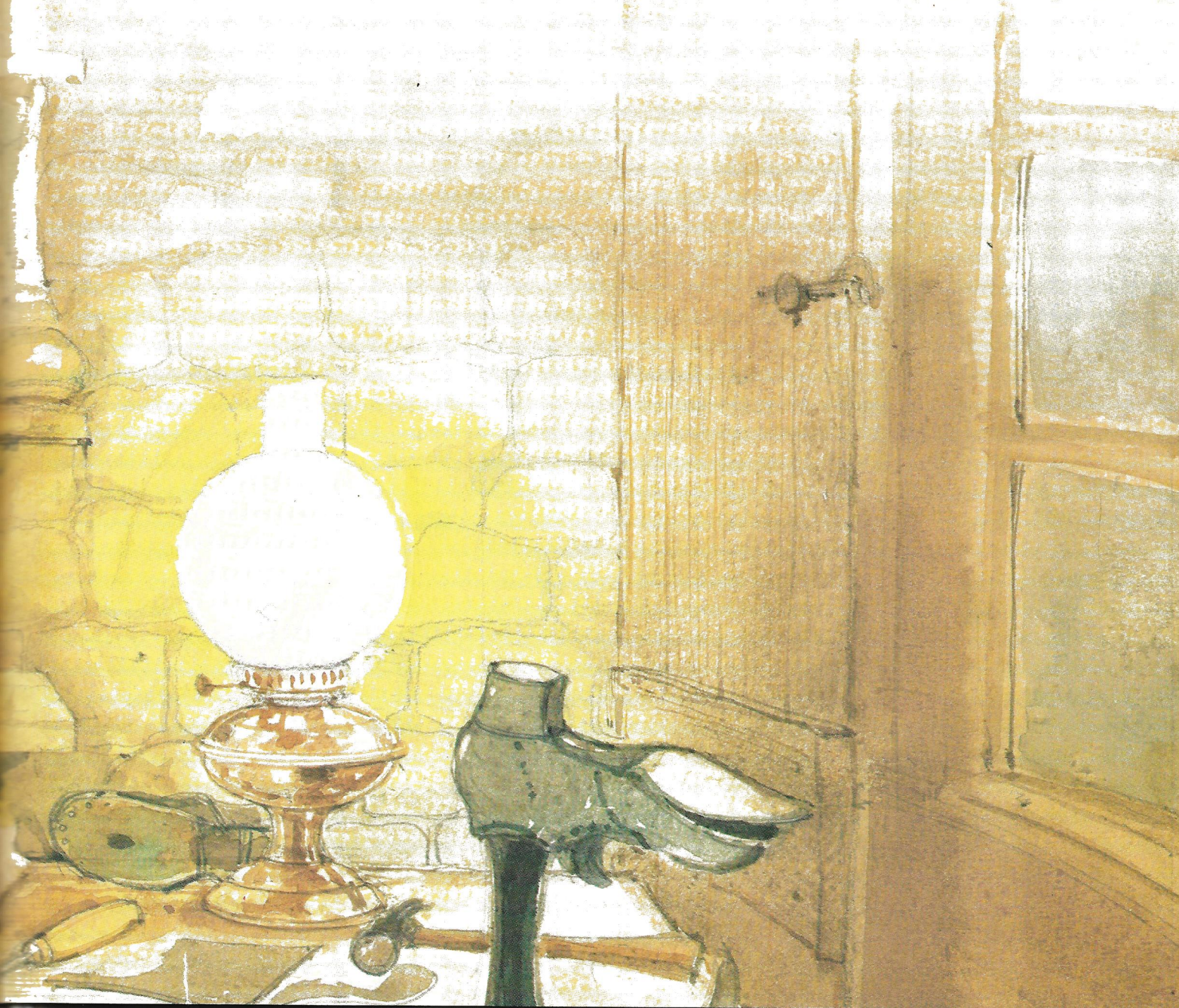
Διάβαζε τώρα πώς τρείς πλούσιοι άνθρωποι από πολύ μακριά ταξίδεψαν μέσα από την έρημο καί έφτασαν στον τόπο όπου γεννήθηκε ο Χριστός για να του φέρουν δώρα — χρυσάφι, αρώματα καί λιβάνι.

«Ω! Θεέ μου», αναστέναξε μέ κάποια λύπη ο Μπάρμπα-Πανώφ, «αν ο Χριστός έρχόταν εδώ στο σπίτι μου, εγώ δεν θα είχα τίποτε να του δώσω». Στάθηκε για λίγο. Ξαφνικά μιά σκέψη πέρασε από τό μυαλό του. Χαμογέλασε καί τά μάτια του, πίσω από τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά, σπιθήρισαν χαρούμενα. Σηκώθηκε από την πολυθρόνα του καί πήγε στο ψηλό ράφι όπου υπήρχε ένα σκονισμένο κουτί δεμένο μέ σπάγγο. Τό άνοιξε καί έβγαλε από μέσα ένα ζευγάρι παιδικά παπούτσια. Κράτησε από ένα παπούτσι στο κάθε χέρι. Στάθηκε ακίνητος καί τά κοίταζε μέ καμάρι. Ήταν στ' αλήθεια τά ωραιότερα παπούτσια πού είχε ποτέ κάνει.

Μέ αργές κινήσεις πού ἔδειχναν ὅλη του τήν ἀγάπη γι' αὐτά τά παπούτσια, τά δίπλωσε στό χαρτί, τά ξανάβαλε στό κουτί καί ἔπεσε βαρύς στήν μεγάλη καλαμένια πολυθρόνα του. «Λοιπόν, νάί, αὐτά θά Τοῦ ἔδιναν ἂν ἐρχόταν ἐδῶ», μουρμούρισε καί μιὰ γλυκιά γαλήνη γέμισε τήν καρδιά του. Ἀναστέναξε μέ ἀνακούφιση καί ξαναγύρισε στό βιβλίο του.

Νά ἦταν ἡ ζεστασιά στό δωμάτιο ἢ ἡ περασμένη ὥρα; – ποίος μπορεῖ νά τό πεί μέ βεβαιότητα; – Τό γερασμένο δάχτυλο τοῦ Μπάρμπα-Πανῶφ γλίστρησε ἀπό τίς ἀράδες τῆς σελίδας, τό βιβλίο ἀκούμπησε στήν ποδιά του, τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά ἔπεσαν ἀπό τή μύτη του καί ὁ Μπάρμπα-Πανῶφ ἀποκοιμήθηκε...

Εξω ή όμίχλη πύκνωνε όλο και περισσότερο. Θαμπές οί φιγοϋρες τών περαστικών στό δρόμο χάνονταν μέσα στην καταχνιά. Ό Μπάρμπα-Πανώφ, ό τσαγκάρης, κοιμόταν ήσυχα στην πολυθρόνα του, ροχαλίζοντας έλαφρά.

Ξαφνικά, μιά φωνή άκούστηκε στό δωμάτιο: «Μπάρμπα, Μπάρμπα-Πανώφ!». Ό γέρο-τσαγκάρης πετάχτηκε ξαφνιασμένος. Τά γκρίζα μουστάκια του τρεμόπαιξαν! «Ποιός είναι;» ρώτησε δυνατά, κοιτάζοντας γύρω του παραξε-νεμένος. Δέν μπορούσε νά δει ούτε σέ μιά σπιθαμή γύρω του χωρίς τά γυαλιά του· αλλά τοϋ φάνηκε πώς κανένας δέν βρισκόταν στό δωμάτιο.

«Μπάρμπα-Πανώφ»! άκούστηκε πάλι ή φωνή. «Έκδήλωσες την έπιθυμία νά μέ δεις. Θέλεις νά έρθω στό μαγαζάκι σου και νά μοϋ προσφέρεις κάποιο δώρο. Αϋριο, λοιπόν, από την αύγή ως τό σούρουπο, νά κοιτάζεις έξω στό δρόμο και θά μέ δεις νά έρχομαι. Πρόσεξε νά μέ αναγνωρίσεις έσύ, γιατί έγώ δέν θά σοϋ πώ ποιός είμαι».

Καί ύστερα όλα ήσύχασαν. Ό Μπάρμπα-Πανώφ έτριψε τά μάτια του και σηκώθηκε από την πολυθρόνα του μ' ένα γρήγορο πήδημα. Τά κάρβουνα στή σόμπα άρχισαν νά γίνονται στάχτη. Η λάμπα είχε πιά σβήσει. Κείνη τή στιγμή άκούστηκαν οί καμπάνες τής έκκλησίας. Καλούσαν τούς πιστούς στή χριστουγεννιάτικη θεία Λειτουργία.

«Αϋτός ήταν», μουρμούρισε εύτυχισμένος ό γέρο-τσαγκάρης. «Αϋτός ήταν. Ναί! ήταν ό Χριστός». Χάιδεψε τά μουστάκια του μέ βαθιά ικανοποίηση. «Μπορεί νά ήταν όνειρο», μονολόγησε· «δέν μέ πειράζει όμως. Έγώ θά σταθώ εκεί στό παράθυρο από τό πρωί και θά περιμένω μέ την έλπίδα ότι αϋριο, ανήμερα τά Χριστούγεννα, θά μέ έπισκεφθει. Άλλά πώς θά Τόν αναγνωρίσω;» διερωτήθηκε κάπως ανήσυχος. «Φυσικά, δέν ήταν πάντα ένα μωρό στή φάτην· έγινε μεγάλος άνδρας, έγινε Βασιλιάς, άφοϋ, όπως λέει τό βιβλίο, είναι Θεός». Κούνησε αποφασιστικά τό κεφάλι του και είπε: «Ωραία, λοιπόν, θά σταθώ στό παράθυρο και θά κοιτάζω πολύ προσεκτικά. Δέν θά ξεκολλήσω από κεί ώσπου νά τόν αναγνωρίσω».

Ό Μπάρμπα-Πανώφ έτοιμάσθηκε γρήγορα και βγήκε από τό σπιτάκι του νά πάει στην έκκλησία, στή χριστουγεννιάτικη θεία Λειτουργία.

Όταν γύρισε, ήταν ακόμα νύχτα, αλλά δέν πήγε στό κρεβάτι του νά κοιμηθει. Κάθησε στην καλαμένια του πολυθρόνα πού τή γύρισε πρós τό παράθυρο και προσπαθοϋσε νά διακρίνει τόν καθένα πού περνούσε από τό δρόμο. Σιγά - σιγά άρχισε νά ξημερώνει και οί πρώτες άκτίνες τοϋ ήλιου έπεφταν στους άντικρινούς λόφους. Ό στενός δρόμος μέ τό καλντερίμι άρχισε νά λούζεται στό χειμωνιάτικο φώς. Κανένας όμως δέν φαινόταν νά έρχεται ακόμα.

«Άς κάνω ένα ζεστό φλιτζάνι καφέ και άς φάω τό χριστουγεννιάτικο πρωινό μου», μουρμούρισε κεφάτα ό Μπάρμπα-Πανώφ. «Θά ρίξω λίγα κάρβουνα στή σόμπα και θά βάλω τό μεγάλο μπρίκι μέ νερό έτοιμο γιά καφέ, αλλά θά έχω και τό νοϋ μου στό δρόμο μήπως έρθει τώρα, πρωί-πρωί. Πάντως, είμαι σίγουρος, θά έρθει όπωσδήποτε σήμερα».

Έτσι ό Μπάρμπα-Πανώφ περίμενε...

Α! επιτέλους κάτι φάνηκε! Μιά φιγούρα στόν ορίζοντα, μακριά εκεί στο δρόμο. 'Ο Μπάρμπα-Πανώφ κόλλησε τό πρόσωπό του στο τζάμι του παραθύρου. Ήταν αναστατωμένος. Μπορεί αυτός νά ήταν ὁ Χριστός πού ἐρχόταν νά τόν ἐπισκεφτεῖ. Περίμενε. Γρήγορα ὅμως ἀπογοητεύτηκε καί ἔκανε ἓνα βῆμα πίσω. 'Ο ἄνθρωπος στοῦ δρόμο ὅλο καί πλησίαζε. Περπατοῦσε μέ κόπο, σχεδόν σερνόταν, σταματοῦσε πού καί πού.

'Ο Μπάρμπα-Πανώφ κατάλαβε ποιός ἦταν. 'Ο γέρος πού καθάριζε τό δρόμο καί ἐρχόταν κάθε βδομάδα μέ τή σκούπα καί τό καροτσάκι. Θύμωσε ὁ Μπάρμπα-Πανώφ. Σίγουρα εἶχε πολύ καλύτερα πράγματα νά κάνει ἀντί νά στέκεται καί νά κοιτάζει τό γέρο-ὁδοκαθαριστή. Αὐτός περίμενε τό Θεό, τό Βασιλιά, περίμενε τό Χριστό.

Έφυγε από τό παράθυρο καί άνυπόμονα περίμενε μέχρι νά περάσει ό γέρο-όδοκαθαριστής. Ύστερα από λίγο ξαναγύρισε στό παράθυρο. Ό όδοκαθαριστής δέν είχε φύγει ακόμα, ήταν εκεί στό δρόμο, ακριβώς άπέναντι από τό μαγαζί του Μπάρμπα-Πανώφ. Είχε σταματήσει τό καρότσι του, στερέωσε μπροστά του τή σκούπα καί έτριβε τά χέρια του, προσπαθώντας μέ τό χουχούλιασμα νά ζεστάνει τά παγωμένα δάχτυλα, καί χτύπαγε στό χώμα τά πόδια του. Ό Μπάρμπα-Πανώφ τόν λυπήθηκε. Ό φτωχός ό όδοκαθαριστής φαινόταν τόσο παγωμένος! Για σκέψου νά είναι άναγκασμένος νά δουλεύει τέτοια μέρα, άνήμερα Χριστούγεννα!

Ό Μπάρμπα-Πανώφ άνοιξε τό παράθυρο καί φώναξε, αλλά ό γερο-καθαριστής δέν άκουσε. Πήγε έπειτα στην πόρτα του μαγαζιού του, τήν άνοιξε καί άρχισε νά φωνάζει.

«Έ! φίλε, φίλε μ' άκούς; Σέ σένα μιλάω». Ό γέρο-όδοκαθαριστής γύρισε καί τόν κοίταξε παραξευμεμένος. Ποιός τόν φώναζε «φίλο»; Οί άνθρωποι συνηθως του φέρονταν άσχημα καί περιφρονητικά έξ αίτίας της δουλειάς που έκανε. Ό Μπάρμπα-Πανώφ όμως τόν είπε «φίλο» καί του χαμογελούσε.

«Τί θά έλεγες για ένα φλιτζάνι καφέ, φίλε μου»; του είπε καί τόν κάλεσε νά μπει στό δωμάτιό του. «Φαίνεσαι παγωμένος ως τό κόκκαλο». Ό γέρος άφησε τό καρότσι καί τή σκούπα του άμέσως.

«Δέν θά σε πειράξει αν μπώ;» είπε, καί σέρνοντας τά πόδια του μπήκε στό μικρό σπίτι-μαγαζάκι του τσαγκάρη. «Είναι πολύ εύγενικό από μέρους σου νά μέ καλείς, πολύ εύγενικό», έπαναλάμβανε ό γέρο-όδοκαθαριστής.

Ὁ Μπάρμπα-Πανώφ πήρε μιά μεγάλη κούπα καί τή γέμισε μέ ζεστό καφέ πού εἶχε πάνω στή σόμπα του.

«Νά, πάρε! Εἶναι τό ἐλάχιστο πού μπορῶ νά κάνω», τοῦ εἶπε προσφέροντας τόν καφέ. «Καί στό κάτω-κάτω, Χριστούγεννα εἶναι σήμερα».

Ὁ γέρο-καθαριστής ρούφηξε τή μύτη του εὐχαριστημένος καί ἀπλώνοντας τό χέρι νά πάρει τήν κούπα, εἶπε: «Ἀλήθεια, αὐτό εἶναι τό μοναδικό δῶρο πού παίρνω τά Χριστούγεννα!».

Καθώς ζεσταινόταν στή φωτιά ἄρχισαν τά ὑγρά ροῦχα του νά στεγνώνουν ἀχνίζοντας καί μιά μυρωδιά ξινίλας ἀπλώθηκε στό δωμάτιο.

Ο Μπάρμπα-Πανώφ ξαναγύρισε στή θέση του, στο παράθυρο, καί κάρφωσε μέ προσμονή τά μάτια του στό δρόμο. Κοίταζε πάνω-κάτω πολύ επίμονα.

«Περιμένεις επισκέπτες;» τόν ρώτησε ό γέρο-καθαριστής μέ τήν τραχιά φωνή του. «Όχι, φυσικά, επισκέπτες σάν καί μένα, ἔτσι δέν εἶναι;»

‘Ο Μπάρμπα-Πανώφ κούνησε τό κεφάλι του, «ἔ! ...ναί! Ἀλήθεια, ἔχεις ἀκούσει γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό;»

«Τό Γιό τοῦ Θεοῦ;» ρώτησε περίεργος ό γέρο-όδοκαθαριστής.

«Ναί, Αὐτός θά ἔρθει σήμερα ἐδῶ» ἀπάντησε ό Μπάρμπα-Πανώφ.

‘Ο γέρος τόν κοίταξε γεμάτος ἐκπληξη. ‘Ο Μπάρμπα-Πανώφ ἀναγκάστηκε νά τοῦ πει πῶς ἀκριβῶς ἐγιναν τά πράγματα. «Γι’ αὐτό, λοιπόν, στέκομαι ἐδῶ καί κοιτάξω ἔξω, μήπως καί Τόν δῶ νά ἔρχεται», ἀποτελείωσε τά λόγια του.

‘Ο γέρο-όδοκαθαριστής ἀφοῦ τελείωσε τόν καφέ, ἄφησε τήν κούπα στό τραπέζι, κούνησε τό κεφάλι του θλιμμένος, γιατί ἔπρεπε νά φύγει καί πῆγε πρὸς τήν πόρτα. «Σοῦ εὐχομαι ὅλα νά πάνε καλά. Σ’ εὐχαριστῶ γιά τόν καφέ», εἶπε καί γιά πρώτη φορά ό όδοκαθαριστής χαμογέλασε. Γύρισε βιαστικά καί βγήκε ἔξω. Πῆγε στό μέρος πού ἄφησε τό καροτσάκι καί τή σκούπα, τά πήρε καί ἔφυγε.

Ὁ Μπάρμπα-Πανώφ στάθηκε γιά λίγο στήν ἀνοιχτή πόρτα καί κοίταξε τόν γέρο-όδοκαθαριστή πού ἔφευγε. Ἐρίξε ὕστερα μιά γρήγορη ματιά στό δρόμο πάνω-κάτω. Ὁ χειμωνιάτικος ἥλιος ἔλαμπε καί οἱ φωτεινές ἀκτίνες του ζέσταναν λίγο τόν παγωμένο ἀέρα καί ἔλυωναν σιγά-σιγά τούς πάγους ἀπό τά τζάμια καί ἀπό τό γλιστερό καλντερίμι.

Οἱ ἄνθρωποι — καθώς ἄπλωνε ἡ μέρα — ἄρχισαν νά κυκλοφοροῦν στό δρόμο. Μερικοί μεθυσμένοι τρεκλίζοντας γύριζαν στά σπίτια τους ὕστερα ἀπό τά γλέντια τῆς προηγούμενης νύχτας. Γονεῖς μέ τά παιδιά τους, ντυμένοι μέ γιορτινά ροῦχα, πηγαιναν νά ἐπισκεφτοῦν τούς συγγενεῖς τους. Καθώς περνοῦσαν μπροστά ἀπό τό τσαγκάρικο χαμογελοῦσαν καί ἔλεγαν χαρούμενα τίς εὐχές τους στό Μπάρμπα-Πανώφ.

«Καλά Χριστοῦγεννα, χρόνια πολλά, Μπάρμπα-Πανώφ», τοῦ φώναζαν. Καί ὁ γερο-τσαγκάρης τούς χαμογελοῦσε καί ἀνταπέδιδε τό χαιρετισμό χωρίς νά τούς σταματάει... Τούς γνώριζε ὅλους μέ τά ὀνόματά τους. Κανένας ἀπ' αὐτούς δέν ἦταν ὁ Ἐπισκέπτης πού περίμενε. Κάποιον ἄλλον ἤθελε ἐκεῖνος νά ἔρθει... ✕

X
Ηταν έτοιμος νά κλείσει τήν πόρτα καί νά μπει στό δωμάτιο όταν τό μάτι του έπιασε κάτι. Μιά νέα γυναίκα μ' ένα μωρό στήν άγκαλιά ήταν εκεί κάτω στή σκιά του τοίχου. Περπατούσε μέ κάποια δυσκολία. Πλησίασε περισσότερο. Φαινόταν πολύ άδύνατη καί τό πρόσωπό της πολύ κουρασμένο. Τά ρούχα πού φορούσε φαίνονταν παλιά καί φθαρμένα.

Ό Μπάρμπα-Πανώφ τήν κοίταξε προσεκτικά, ήταν τώρα αρκετά κοντά στό σπίτι του. Τής έγνεψε μέ τό χέρι: «Έλα μέσα, έλα νά ζεσταθείς λίγο». Ή γυναίκα παραξελεύτηκε καί τόν κοίταξε κάπως τρομαγμένη. Έτοιμάστηκε νά τό βάλει στά πόδια. Είδε όμως πίσω άπό τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά τά μάτια του γέρου-τσαγκάρη νά λάμπουν χαρούμενα καί γεμάτα στοργή.

«Εἶστε πολύ εὐγενικός» τοῦ εἶπε καὶ ἦρθε πρὸς τό μέρος του. Ἐκεῖνος παραμέρισε καί τήν ἄφησε νά μπεῖ στό μικρό του μαγαζί. «Ὁχι, στ' ἀλήθεια, δέν εἶμαι», εἶπε ὁ Μπάρμπα-Πανώφ σηκώνοντας ἀδιάφορα τούς ὤμους του, «μά, φαινόσυνα τόσο κρυωμένη, σχεδόν ξεπαγιασμένη. Πᾶς πολύ μακριά;».

«Στό διπλανό χωριό», ἀπάντησε ἐκείνη κοφτά. «Εἶναι περίπου ἕξι χιλιόμετρα. Συνήθως σταματᾶω γιά λίγη ξεκούραση καί γιά νά περάσω τήν νύχτα στό πανδοχεῖο τοῦ μύλου, ἀλλά τώρα δέν ἔχω τόσα χρήματα γιά νά πληρώσω. Πρέπει νά πάω στό χωριό γιά νά ζητήσω ἀπό τόν ξάδελφό μου νά μέ βοηθήσει. Δέν ἔχω, βλέπεις, τόν ἄνδρα μου».

Η γυναίκα μπήκε στο δωμάτιο. Στάθηκε δίπλα στη σόμπα για νά ζεσταθεί. 'Ο Μπάρμπα-Πανώφ πήρε τό μωρό στην άγκαλιά του καί τό κράτησε μέ στοργή. «Θά ήθελες νά μοιραστείς μαζί μου λίγο ψωμί καί τή ζεστή σούπα πού ἔχω ἐδῶ;» ρώτησε τή μητέρα. 'Εκείνη κουνώντας ίκετευτικά τό κεφάλι της, εἶπε: «Θά ἦταν καλύτερα ἂν ὑπῆρχε λίγο γάλα γιά τό παιδί. Θά τό ζεστάνω ἐδῶ στη σόμπα, ἂν δέν σέ πειράζει». 'Ελαμψαν τά μάτια τοῦ γέρο-τσαγκάρη: «Εἶχα καί ἐγώ παιδιά δικά μου καί ξέρω», εἶπε. Τό μωρό στην άγκαλιά του ἔσκασε ἕνα γελάκι καί κλώτσησε τά ποδαράκια του βγάζοντάς τα ἔξω ἀπό τήν κουβερτούλα πού τό σκέπαζε.

«'Α! τό πουλάκι μου!», εἶπε ὁ Μπάρμπα-Πανώφ κουνώντας τό μωρό στά χέρια του. «Τό καῦμένο, δέν ἔχει παπουτσάκια! Εἶναι γυμνά τά ποδαράκια του!»

«Δέν μπορῶ νά τοῦ ἀγοράσω παπούτσια», εἶπε ἡ νεαρή γυναίκα, μέ κάποια πίκρα.

'Ο Μπάρμπα-Πανώφ πήρε τό γάλα καί κάθισε στην πολυθρόνα του νά ταῖσει τό μικρό παιδάκι. Ξαφνικά τοῦ ἤρθε μιά σκέψη. 'Οχι, δέν γίνεται... Καί ἔδιωξε ἀμέσως τή σκέψη. 'Αλλά ἐκείνη ξανάρθε. «Τό κουτί ἀπό τό ψηλό ράφι!» εἶπε μέσα του. «Τό ὠραῖο ζευγάρι τά παιδικά παπούτσια πού πρίν ἀπό τόσο καιρό εἶχε κάνει. Σίγουρα θά ταίριαζαν πολύ καλά σέ τοῦτο τό παιδί».

Σηκώθηκε, λοιπόν, ὁ Μπάρμπα-Πανώφ ἀπό τήν πολυθρόνα του, πήρε τό κουτί ἀπό τό ράφι, ἔβγαλε τά παπουτσάκια καί τά δοκίμασε στά ποδαράκια τοῦ παιδιοῦ.

Ἐφάρμοζαν ἀκριβῶς! Τέλεια!

«Δές, τοῦ ταιριάζουν περίφημα. Μπορεῖς νά τά πάρεις καί νά τοῦ τά φο-
ρᾷς», εἶπε μέ ἀπλότητα ὁ γέρο-τσαγκάρης. Ἡ νεαρή γυναῖκα τά ἔχασε. «Πῶς
θά μπορέσω νά σ' εὐχαριστήσω;» εἶπε, βαθιά συγκινημένη.

Ὁ Μπάρμπα-Πανῶφ ὅμως δέν τήν ἄκουγε πού μιλοῦσε. Εἶχε γυρίσει πάλι
πρός τό παράθυρο καί τά μάτια του καρφώθηκαν στό δρόμο παρατηρώντας
τον μέ κάποια ἀνησυχία. Μήπως πέρασε ὁ Χριστός καί δέν τόν εἶδε γιατί ἦταν
ἀπασχολημένος μέ τό παιδάκι;

«Συμβαίνει κάτι»; ρώτησε εὐγενικά ἡ γυναῖκα.

«Ἐχεις ἀκούσει γιά τό Χριστό πού γεννήθηκε σά σήμερα, τά Χριστούγεν-
να»; τή ρώτησε ἐκεῖνος.

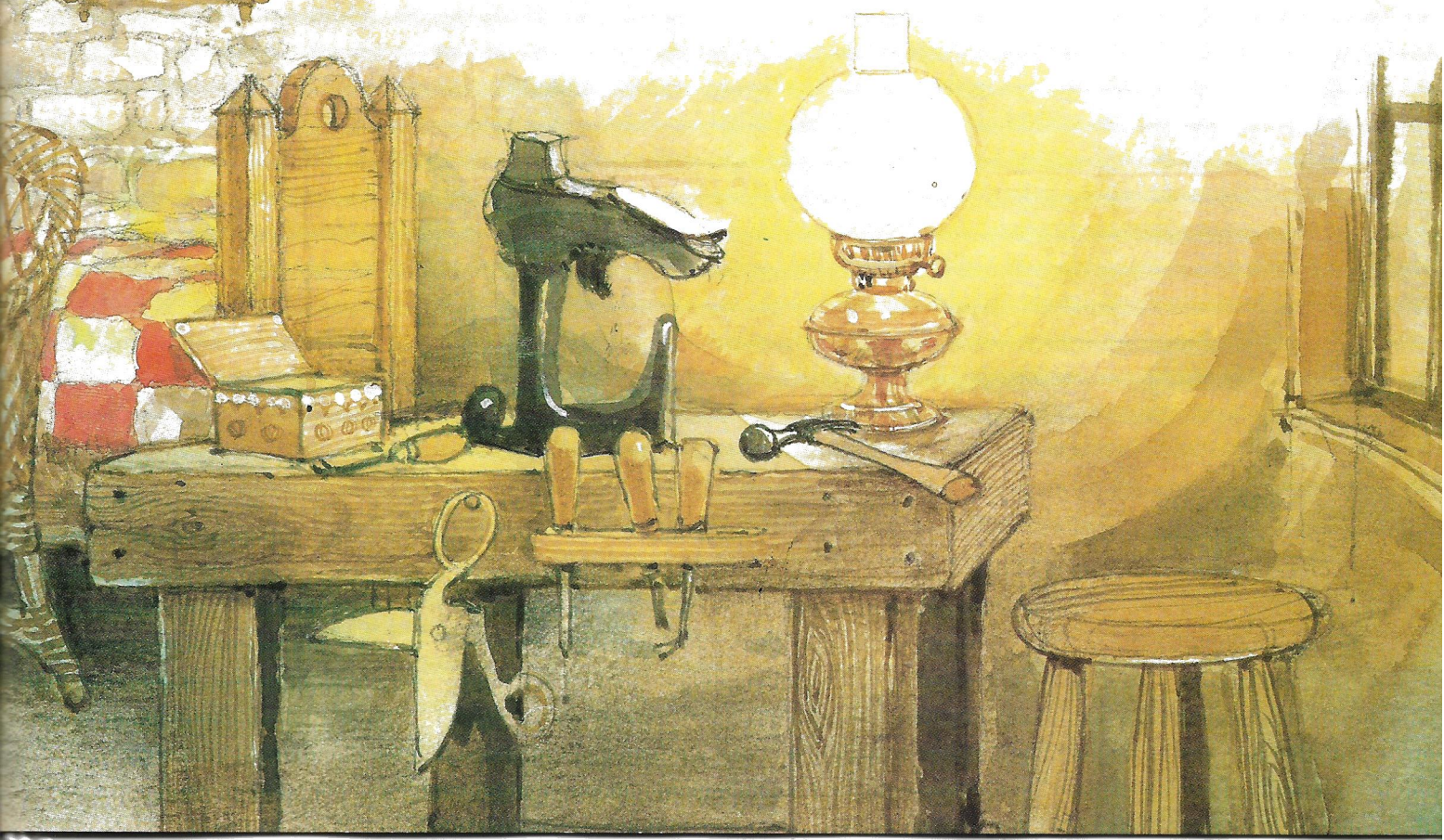
«Ναί», ἀπάντησε ἡ γυναῖκα ἤρεμα.

«Ἐ! λοιπόν, Αὐτός, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, πρόκειται νά ἔρθει σήμερα ἐδῶ στό
σπίτι μου», εἶπε ὁ Μπάρμπα-Πανῶφ, «μοῦ τό ὑποσχέθηκε». Καί τῆς διηγήθηκε
ὅλα σχετικά μέ τό ὄνειρό του — ἂν τελικά αὐτό ἦταν ὄνειρο.

Ἡ γυναῖκα τόν ἄκουγε προσεκτικά μέχρι πού τελείωσε ἐκεῖνος τήν ἱστορία
του. Τόν κοίταζε σά νά μή πίστευε σ' αὐτό πού τῆς ἔλεγε, ἀλλά τοῦ χτύπησε
ἐλαφρά τό χέρι καί μέ εὐγένεια τοῦ εἶπε: «Ἐλπίζω τό ὄνειρό σου νά βγεῖ ἀληθι-
νό. Ἐξάλλου τό ἀξίζεις. Ἦσουνά τόσο καλός μέ μένα καί τό παιδί μου!».

Μέ τά λόγια αὐτά ἡ γυναῖκα τόν χαιρέτησε, πῆρε τό παιδί στήν ἀγκαλιά
της καί ἔφυγε.

Ὁ Μπάρμπα-Πανῶφ ἔκλεισε τήν πόρτα πίσω της καί γύρισε στό τραπέζι
νά φάει καί ὁ ἴδιος τή χορτόσουπα καί τό ψωμί του. Ἐφαγε γρήγορα-γρήγορα
καί πῆγε πάλι στή θέση του στό παράθυρο.

Τίκ-τάκ, τίκ-τάκ, χτυπούσε τό ρολόι. Οί ώρες περνούσαν. Οί άνθρωποι πήγαιναν-έρχονταν στό δρόμο. 'Ο Μπάρμπα-Πανώφ κοίταζε προσεκτικά στό πρόσωπο τόν καθένα πού περνούσε απέξω. 'Αλλά ό 'Ιησοῦς Χριστός δέν φαινόταν νά έρχεται. 'Αρχισε νά φοβάται ότι θά πέρασε καί δέν τόν αντιλήφθηκε. «'Ισως», σκεπτόταν, «νά πέρασε γρήγορα, τήν ώρα πού έφυγα από τό παράθυρο καί πήγα νά βάλω κάρβουνα στή σόμπα, ή όταν άσχολήθηκα μέ τή σούπα μου. Σίγουρα κάτι τέτοιο θά έγινε...».

'Ο γέρο-τσαγκάρης λυπήθηκε μέ τίς σκέψεις αυτές. Δέν άντεχε πιά νά στέκεται εκεί στό παράθυρο άκίνητος καί νά περιμένει. Πήγε πρός τήν πόρτα, τήν άνοιξε καί έριξε πάνω-κάτω στό δρόμο μία τελευταία ματιά. Στάθηκε γιά λίγο εκεί. Πολλοί άνθρωποι πέρασαν· παιδιά, γέροι, ζητιάνοι, γριές... 'Ανθρωποι χαρούμενοι, αλλά καί άνθρωποι σκυθρωποί καί άμίλητοι. 'Ολους τούς χαιρετούσε ό Μπάρμπα-Πανώφ. 'Αλλους τούς χαμογελούσε, σέ άλλους έγνεφε μέ τό κεφάλι του έναν χαιρετισμό. Στούς ζητιάνους έδωσε κάποιο νόμισμα ή ένα κομμάτι ψωμί.

'Αλλ' όμως, ό Χριστός δέν φαινόταν πουθενά!

Σουρούπωνε. Ἡ γκρίζα Δεκεμβριανή καταχνιά ἄρχισε νά πέφτει πάλι καί σιγά-σιγά νά τά σκεπάζει ὅλα γύρω. Ὁ γέρο-τσαγκάρης, μέ βαριά τήν καρδιά του, ἄναψε τή λάμπα καί κάθησε κουρασμένος στήν καλαμένα πολυθρόνα του. Πῆρε τό βιβλίο στά χέρια του, τό ἄνοιξε νά διαβάσει, ἀλλά ἡ καρδιά του ἦταν τόσο βαριά καί τά μάτια του τόσο κουρασμένα πού δέν μπορούσε νά διαβάσει· οὔτε τίς λέξεις στή σελίδα δέν μπορούσε νά ξεχωρίσει.

«Ἐ!, λοιπόν, ὕστερα ἀπ' ὅλα αὐτά, δέν ἦταν παρά μόνο ἓνα ὄνειρο», μουρμούρισε λυπημένος. «Ἀχ! καί πόσο ἤθελα νά τό πιστέψω γιά ἀληθινό. Τόν ἤθελα τόσο πολύ νά ἔρθει σήμερα!

Δυό χοντρά δάκρυα φάνηκαν πίσω ἀπό τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά. Γέμισαν τά γέρικα μάτια του τόσο πού δέν μπορούσε πιά νά δεῖ τίποτε γύρω του.

Εκείνη ακριβώς τή στιγμή τοῦ φάνηκε πώς ἔβλεπε κάποιον νά στέκει στό δωμάτιο. Μέσα ἀπό τά δάκρυά του ὁ Μπάρμπα-Πανώφ νόμισε, πώς ἔβλεπε ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων νά περνάει μπροστά ἀπό τό μαγαζάκι του. Ὁ γέρο-ὁδοκαθαριστής ἦταν ἀνάμεσά τους. Ἡ μάνα μέ τό παιδί στήν ἀγκαλιά ἦταν ἐκεῖ. Ὅλοι, ὅσους εἶδε καί μίλησε κείνη τή μέρα, ἦταν ἐκεῖ.

Καί καθώς περνοῦσαν ἀπὸ μπροστά του ἕνας-ἕνας τοῦ ψιθύριζε: «'Εμένα
δέν μέ εἶδες»; «Καί μένα, Μπάρμπα-Πανώφ, δέν μέ εἶδες»; «Δέν μέ γνώρισες»;
«Μά ποιός εἶσαι ἐσύ»; φώναξε ἐπιτέλους καί πετάχτηκε ἐπάνω ὁ γέρο -
τσαγκάρης. «Ποιός εἶσαι; πές μου».

Τότε άκούστηκε εκείνη, ή άλλη φωνή. Ή φωνή πού είχε άκούσει τό προηγούμενο βράδυ ό Μπάρμπα-Πανώφ. Δέν ήξερε νά πεί άπό πού έρχόταν αύτή ή άλλη φωνή.

«Έγώ είμαι πού πεινούσα καί μου έδωσες νά φάω. Διψούσα καί μου έδωσες νά πιώ. Κρύωνα καί μέ πήρες μέσα καί μέ ζέστανες... Όλοι αύτοί οί άνθρωποι πού βοήθησες σήμερα — όλη τήν ώρα πού στεκόσουνά πλάι σ' αύτούς καί τούς βοηθούσες— ήμουνά Έγώ πού βοηθούσες! Έμένα βοήθησες. Έμένα δέχτηκες σήμερα, Μπάρμπα-Πανώφ!»

Ή φωνή σταμάτησε. Έπεσε σιωπή μέσα στό δωμάτιο.

Τά δάκρυα στέγνωσαν στά μάτια τοῦ γέρο-τσαγκάρη. Τά χεῖλη του πλάτυναν σ' ἓνα γλυκό χαμόγελο.

«ὦ! Θεέ μου», σιγομουρμούρισε ὁ Μπάρμπα-Πανώφ χαϊδεύοντας τό μακρύ γκρίζο μουστάκι του. «Ἦρθε τελικά! Ἦταν ἐδῶ, λοιπόν, ὅλη τή μέρα!».

Κουνοῦσε πέρα-δῶθε τό κεφάλι του εὐτυχισμένος. Τό χαμόγελο ἔγινε πλατύτερο. Ἦρθε πάλι ἐκείνη ἡ λάμψη στά γέρικα μάτια του πίσω ἀπό τά μικρά στρόγγυλα γυαλιά.

